

Riigikogu juhatus
riigikogu@riigikogu.ee

Teie 05.11.2024 nr 7-1.2/24-01722-
2, 2-3/15-170/
Meie 18.11.2024 nr 6-1/2812-2

Vastus Riigikogu liikme kirjalikule küsimusele (KK 170)

Lugupeetud Kert Kingo

Märgite oma 4. novembril 2024. a esitatud kirjalikus küsimuses, et Riigikogu menetluses on sotsiaalministeeriumi poolt algatatud lastekaitseseaduse (LasteKS) ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (427 SE), millega muuhulgas muudetakse karistusseadustikku (KarS) ja võimaldatakse Sotsiaalkindlustusametil (SKA) isiku taotlusel ümber hinnata isiku suhtes kehtiv lastega töötamise piirang ja teatud tingimustel piirang kehtetuks tunnistada.

Selgitan esmalt, et erinevalt küsimuses märgitust ei võimalda ei kehtiv LasteKS ega sellesse eelnõuga tehtavad muudatused karistatud pedofiilil lastega töötada. Ei kehtiv LasteKS ega sellesse eelnõuga tehtavad muudatused ei luba karistatud pedofiilidel lastega töötada ka siis, kui nende karistus on ära kantud ja karistusandmed on kantud arhiivi. See on eluaegne keeld, mis kehtib ja mis eelnõuga ei muutu.

Teiseks selgitan, et küsimuses viidatud eelnõuga ei muudeta KarSi ega anta SKAle õigust lastega töötamise piirangut ümber hinnata ja seda kehtetuks tunnistada. Alus teatud juhtudel lastega töötamise piirang ümber hinnata on sätestatud LasteKS § 20 lõikes 4, mis lisati nimetatud seadusesse 19. juulil 2022. a vastu võetud ja 1. oktoobril 2022. a jõustunud [karistusregistri seaduse, KarSi ja LasteKSi muutmise seadusega](#). Teie poolt viidatud eelnõuga üksnes täpsustatakse LasteKS § 20 lõikes 4 reguleeritud lastega töötamise piirangu ümberhindamise korda. Selleks täiendatakse eelnõuga LasteKS §-i 20 lõigetega 5-8 (eelnõu § 1 punkt 11) ning lisatakse karistusregistri seaduse § 20 lõikesse 2¹ teine lause (eelnõu § 2). Kõik nimetatud, eelnõuga tehtavad muudatused on tehnilised ja täpsustavad ainult neid toiminguid, mida Sotsiaalkindlustusamet, Justiitsministeerium ja karistusregister teevad piirangu ümberhindamisel ja nende andmete kuvamisel päringu tegijale. Lisatavad sätted tagavad, et piirangu ümberhindamist taotlevatel isikutel, kelle taotlust ei rahuldata, oleks vähem võimalusi vaidlustada neile ebasobiv otsus menetluslike küsimuste tõttu. Seetõttu on vajalik, et sätted oleksid tehniliselt võimalikult täpsed.

[Karistusregistri seaduse, KarSi ja LasteKSi muutmise seaduse](#), millega § 20 lg 4 LasteKSisse lisati, töötas seaduse seletuskirjast nähtuvalt välja Justiitsministeerium. Eelnõud töötatakse alati välja ametnike koostöös ning lõpptulemus on ministeeriumi ühtne nägemus, mistõttu ei saa ühegi konkreetse sätte kohta öelda, milline konkreetne ametnik selle eelnõusse lisas. LasteKS § 20 lõike 4 lisamine seadusesse oli vajalik, et välistada eluaegset lastega töötamise piirangut sisaldavate LasteKS § 20 lõigete 1 ja 1¹ põhiseadusevastasus. Olukordades, kus isiku poolt toimepandud kuritegu on tema tööle kandideerimise ajaks dekriminaliseeritud (nt seksuaalse enesemääramise eapiiri muutmisega seotud muudatused erinevates karistusseadustiku koosseisudes) või õiguslik olukord muul viisil muutunud (nt

kriminaalkoodeksi erinevaid koosseise hõlmanud sätete (nt § 202) viimine erinevatesse KarSi sätetesse, millest osad on nimetatud Lasteks § 20 lõikes 1 ja osad lõikes 2), ei pruugi isiku suhtes kehtiv eluaegne lastega töötamise piirang enam põhjendatud olla. Ilma ümberhindamisvõimaluseta tähendaks see aga sellise piirangu põhiseadusevastasust. Samale seisukohale asus Lasteks § 20 lõike 1¹ (enne 1. oktoobrit 2022. a kehtinud redaktsioonis) põhiseadusele vastavust analüüsides Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium oma [22. novembri 2022. a otsuses nr 5-22-6](#).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Signe Riisalo

sotsiaalkaitseminister